

M.A. (PART-II)**ECONOMICS****DEVELOPMENT ECONOMICS****(PAPER – III) (JAN-19)****Q.P. Code : 39925****[3 Hours]****[Marks: 100]**

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:** 1. Attempt any **four** questions.
2. **All** questions **carry** equal marks.

1. Explain any **two** of the following : 25
(a) Measures of development
(b) Adam Smith Model
(c) Low-level equilibrium trap.

2. Explain any **two** of the following : 25
(a) Salow-swan model
(b) Feldman-Mahalanobis model
(c) Golden rule of accumulation.

3. Write an essay on political instability and economic policy. 25

OR

Critically evaluate any two mainstream paradigms of underdevelopment in the context of existing financial institution.

4. Write essay on gender and development. 25

OR

Critically evaluate Harris Todaro model of rural-urban migration.

5. Explain any **two** of the following : 25
(a) Agriculture Industry interrelationship
(b) Financing development from domestic and foreign resources
(c) Debt, Investment and Growth.

6. Write an essay on Merged Bank-Fund Model. 25

7. Write short notes on any **two** of the following : 25
(a) Model of Surplus Labour
(b) Growth accounting
(c) Segmented labour markets
(d) Human development.

Turn Over

२
(मराठी रूपांतर)
(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

सूचना : १. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. खालीलपैकी दोन प्रश्न सोडवा : २५
(अ) विकासाची मापणे
(ब) अँडम स्मिथ प्रतिमान
(क) कमी पातळीचा समतोल साफळा.
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा : २५
(अ) सोलो स्वान प्रतिमान
(ब) फिल्डमन-महानलोबीस प्रतिमान
(क) संचयनाचा सुवर्ण नियम.
३. राजकीय अस्थिरता आणि आर्थिक धोरण याविषयी निबंध लिहा. २५
किंवा
वित्तीय संस्थांच्या संदर्भात मुख्य प्रवाहातील कोणत्याही दोन अर्धविकासाच्या स्नलोकांचे टिकात्मक मूल्यामापन करा.
४. लिंग व विकास यावर निबंध लिहा. २५
किंवा
हॅरीस-टोडॅरो यांच्या ग्रामीण शहरी स्थलांतराच्या प्रतिमानाचे मूल्यमापन करा.
५. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न स्पष्ट करा : २५
(अ) शेती उद्योग आंतरसंबंध
(ब) विकासासाठी देशांतर्गत व बाह्य संसाधनाचा वापर
(क) कर्ज गुंतवणूक व वृद्धी
६. विलीम बँक फंड प्रतिमान यावर निबंध लिहा. २५
७. खालीलपैकी दोहोंवर टिप लिहा. २५
(अ) श्रमआधिक्याचे प्रतिमान
(ब) वृद्धीचे लेखांकन
(क) श्रमबाजार पेठचे विभागणीकरण
(ड) मानवी विकास

M.A. (PART-II)
ECONOMICS
PUBLIC ECONOMIC
(PAPER – IV) (JAN-19)

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Attempt **any four** questions.
2. Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 Explain the following. (25)
a) Rationale for state intervention.
b) Arrow's Impossibility theorem.
- Q.2 Discuss the following. (25)
a) Nash Cournot equilibrium.
b) Social cost – benefit – Analysis.
- Q.3 Examine the following. (25)
a) Effects of taxation on labour supply, savings and risk taking.
b) Marginal pricing.
- Q.4 Analyse the following. (25)
a) The Solo Blinder theorem and fiscal deficit.
b) Relationship between taxation, inflation and interest rates.
- Q.5 Elaborate on the following. (25)
a) Deficit, inflation and the tight money paradox.
b) The modified Mundel Fleming model of financial crisis.
- Q.6 Explain the following. (25)
a) Fiscal Federalism
b) Taxation and foreign direct investment.
- Q.7 Write notes on **any two** of the following. (25)
a) Social welfare functions.
b) Lindal's Voluntary Exchange model.
c) Harberger's model of incidence of corporation tax.
d) The twin deficit approach to growth and inertial inflation.
e) The government budget constraint.

मराठी रुपांतर

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ स्पष्ट करा. (२५)
अ) शासनाच्या हस्तक्षेपाची तर्कसंगती
ब) अॅरो अशक्यता प्रमेय
- प्र.२ चर्चा करा. (२५)
अ) नॅश कुर्नोट समतोल
ब) सामाजिक खर्च लाभ सिद्धान्त
- प्र.३ परीक्षण करा. (२५)
अ) श्रम पुरवठा, बचत आणि जोखीम स्वीकृती यावर कर पद्धतीचे परिणाम
ब) सीमान्त किंमत पद्धती
- प्र.४ विश्लेषण करा. (२५)
अ) सोलो बिलंडर प्रमेय आणि राजकोषीय तुट
ब) कर, भाववाढ आणि व्याजदर यातील संबंध
- प्र.५ विस्तृतपणे स्पष्ट करा. (२५)
अ) तुटी, भाववाढ आणि संकुचित पैसा विरोधाभास
ब) वित्तीय संकटाचे मुंडोल फ्लेमिंगचे सुधारित प्रतिमान
- प्र.६ स्पष्ट करा. (२५)
अ) राजकोषीय संघ-राज्य संरचना
ब) कररचना व परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूक
- प्र.७ कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा (२५)
अ) सामाजिक कल्याण फलने.
ब) लिंडालचे स्वेच्छा विनिमय प्रतिमान
क) निगम करांच्या आपत संदर्भात हारबर्जरचे प्रतिमान
ड) प्लायपेपर परिणाम
इ) शासनाच्या अंदाजपत्रकाच्या मर्यादा

Please check whether you have got the right question paper.

NB : (1) Questions No.1 is Compulsory.

(2) Answer any 3 questions from the remaining six.

(3) All questions carry equal marks.

1. Write notes on **any three** of the following :
 - (a) Fertiliser Management.
 - (b) Agricultural Research.
 - (c) Watershed Approach.
 - (d) Gender-based income disparities.
 - (e) Impact of WTO on agriculture.
 - (f) Globalisation of agricultural goods trade.
2.
 - (a) Explain the agricultural development theory of Lewis.
 - (b) Discuss the salient characteristics of agricultural development in India since 1960s.
3.
 - (a) Comments on water charges on irrigation and drinking water.
 - (b) Examine the public investment on major, medium and minor irrigation in India.
4.
 - (a) What is new technology applied in Indian agriculture? What is its impact on production, productivity and real wages.
5.
 - (a) Write a note on crop insurance in India.
 - (b) Comments on agricultural price policy in India.
6. Discuss the **any two** of the following :
 - a) Market interlocking
 - b) Urban-rural income disparities
 - c) Difference between capitalism and feudalism.
7. Explain the **any two** of the following :
 - a) Abolition of intermediaries.
 - b) Foreign Capital and Indian agriculture.
 - c) Land to the Tiller Act of Maharashtra.
 - d) Agrarian Reforms and peasant movement.

(मराठी रूपांतर)

(वेळ : ३ तास)

गुण : १००

Please check whether you have got the right question paper.

- सुचना : (१) प्रश्न क्रं.१ अनिवार्य आहे
(२) उर्वरित ६ प्रश्नांपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा
(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(४) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहा.

१. खालीलपैकी कोणत्याही तीन टीपा लिहा
अ) खत व्यवस्थापन
ब) शेतीसाठी संशोधन
क) पाणी विभाजक दृष्टिकोन
ड) लिंग आधारित उत्पन्न विभेद
इ) जागतिक व्यापार संघटनेचा शेतीवरील प्रभाव
फ) कृषी वस्तू व्यापाराचे जागतिकीकरण
२. (अ) ल्यूई यांच्या कृषी विकास सिध्दांताचे स्पष्टीकरण द्या.
(ब) १९६० पासूनच्या भारतीय कृषी विकासाची प्रमुख वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
३. (अ) शेती सिंचन आणि पेयजलावरील पाणीपट्टी यावर भाष्य करा.
(ब) भारतातील मोठी, मध्यम आणि लहान धरणे यासाठी सार्वजनिक क्षेत्राने केलेल्या गुंतवणूकीचे परिक्षण करा.
४. (अ) भारतीय शेती क्षेत्रात वापरलेले नवीन तंत्र कोणती? त्या तंत्राचा उत्पादन, उत्पादकता आणि वास्तव वेतनावर झालेला परिणाम विशद करा.
५. (अ) भारतातील पीक विमा यावर टीप लिहा.
(ब) भारतातील कृषी विषयक किंमत धोरणावर भाष्य करा.
६. (अ) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची चर्चा करा.
अ) बाजार अनेकबध्द
ब) ग्रामीण-शहरी उत्पन्न विषमता
क) भांडवलशाही व संरजामशाहीतील फरक
७. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे स्पष्टीकरण करा.
अ) मध्यस्थ निर्मूलन कायदा
ब) भारतीय शेती आणि विदेशी भांडवल
क) महाराष्ट्रातील कसेल त्याची जमीन कायदा
ड) भूमी हक्क सुधारणा व शेतकरी चळवळ

M.A. (PART-II)**ECONOMICS****INDUSTRIAL ECONOMICS****(PAPER – II) (JAN-19)****Q. P. Code: 29330**

(3 Hrs)

[Total Marks: 100]

N.B. (1) All questions carry equal marks.

(2) Attempt any four questions.

1. Explain the following:- (25)
 - (a) Nature and causes of labour migration in India.
 - (b) Theory of Human capital
2. Derive the following:- (25)
 - (a) Short run demand curve for labour
 - (b) Long run demand curve for labour
3. Discuss the following:- (25)
 - (a) Marginal productivity theory of wages
 - (b) Subsistence theory of wages
4. Explain the following:- (25)
 - (a) Economics of union
 - (b) Implicit contract theory
5. Discuss the following:- (25)
 - (a) Problems of formal and informal labour in India
 - (b) Employee turnover in India.
6. Explain the following:- (25)
 - (a) Class conflict approach to industrial relations
 - (b) Strikes, Lockout and closure
7. Write notes on **any two** of the following:- (25)
 - (a) Characteristic of Indian labour market
 - (b) Wage differentials in India
 - (c) Contract labour
 - (d) Role and functions of ILO

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

सूचना : १. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

२. खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

१. खालील बाबी स्पष्ट करा.

अ) भारतातील श्रमाच्या स्थलांतराची कारणे

ब) मानवी भांडवलाचा सिद्धांत

(२५)

२. खालील बाबी प्राप्त करा.

अ) श्रमाचा अल्पकालीन मागणी वक्र

ब) श्रमाचा दीर्घकालीन मागणी वक्र

(२५)

३. खालील बाबींची चर्चा करा.

अ) सीमांत उत्पादकतेच्या वेतन सिद्धांत

ब) मजुरीचा जीवन निर्वाह सिद्धांत

(२५)

४. खालील बाबी स्पष्ट करा.

अ) संघटनेचे अर्थशास्त्र

ब) पूर्ण करार सिद्धांत

(२५)

५. खालील बाबींची चर्चा करा.

अ) भारतातील औपचारिक व अनौपचारिक कामगारांच्या समस्या

ब) भारतातील कर्मचाऱ्यांची उलाढाल

(२५)

६. खालील बाबी स्पष्ट करा.

अ) औद्योगिक संबंधातील वर्ग संघर्ष दृष्टिकोन

ब) संप, टाळेबंदी व कामबंद

(२५)

७. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) भारतातील श्रम बाजाराची वैशिट्ये

ब) भारतातील मजुरी भिन्नता

क) कंत्राटी कामगार

ड) आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटनेची भूमिका व कार्ये

(२५)